

Ramme for tilsyn i kommunale, selvejende og private institutioner samt dagplejen og private pasningsordninger.

Indledning

Faaborg-Midtfyn Kommune har jævnfør Dagtilbudslovens §5 tilsynsforpligtigelse i alle dagtilbud, hvori der indgår kommunal finansiering. Det gælder kommunale, selvejende og private daginstitutioner samt den kommunale dagleje og private pasningsordninger.

Tilsynsforpligtelsen skal sikre og udvikle kvaliteten i dagtilbuddene. Det retter sig både mod det indholdsmæssige, og den måde opgaverne løses på. Vurderingen af kvaliteten baseres på gældende lovgivning, samt på kommunalt vedtaget rammer og prioriteringer.

Lederen af det enkelte dagtilbud har det pædagogiske og administrative ansvar over for kommunalbestyrelsen.

Forvaltningen i Opvækst og Læring fører tilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen.

Faaborg-Midtfyn Kommune har en tilsynsmodel med fokus på udvikling, som bygger på det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan. Grundlaget indkredser værdien om det gode børneliv med fokus på stærke lege- og læringsfællesskaber, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes optimalt. Målet er at sikre og udvikle kvaliteten af det enkelte dagtilbud såvel som det samlede børneområde.

Tilsynsmodellen er under løbende udvikling. Det betyder, at der efter gennemførte tilsynsrunder følges op, evalueres og justeres om nødvendigt. Evalueringen sker i tæt samarbejde mellem ledergruppen, chefen for Opvækst og Læring og tilsynskonsulenterne.

Dette dokument beskriver, hvordan Faaborg-Midtfyn Kommune udmønter sin tilsynsforpligtigelse. Beskrivelsen har til formål at gøre det tydeligt for forældre, personale, ledere og offentligheden, hvad der føres tilsyn med, hvordan og hvor ofte tilsynet udføres.

Grundprincipper for tilsynet

Tilsynsmodellen arbejder særligt med tre overordnede pejlemærker, der, sammen med formålsbeskrivelserne i lovparagrafferne, er grundstammen i tilsynet:

- Feedback til ledere og personale om kvaliteten i det enkelte dagtilbud.
- Indblik i den oplevede kvalitet via tydelige børnestemmer og fra forældrenes perspektiv.
- Indikationer på hvor det enkelte dagtilbud og det samlede dagtilbudsområde yderligere kan styrke kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer samt børns læring, trivsel, udvikling og dannelse.

Der arbejdes ligeledes med et specifikt tema, som aftales forud for hver tilsynsrunde. Det kan være et tema, der er arbejdet specifikt med i årets løb, eller det kan være et blik rettet mod et af dagtilbuddets kerneområder. Eksempler kan være "Børns deltagelsesmuligheder", "Sproglig udvikling" og "Sammenhæng mellem dagtilbud og skole". Fokusemnet fastlægges af chefen for Opvækst og Læring.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

Anmeldte tilsyn sker minimum hvert andet år. I året uden anmeldt tilsyn gennemføres den øvrige del af aktiviteterne i tilsynskonceptet, herunder en kvalitetsamtale mellem de lokale dagtilbudsledelser og fagchefen. For private pasningsordninger, gennemføres årligt tilsyn.

Uanmeldte tilsyn er en del af den systematiske kvalitetsudvikling og gennemføres som stikprøvekontrol i minimum fire private og/eller kommunale dagtilbud årligt i de år, der ikke føres anmeldt tilsyn. De uanmeldte tilsyn har som formål at understøtte den pædagogiske kvalitet og supplere det anmeldte tilsyn.

Uanmeldte tilsyn med afsæt i specifikke henvendelser har til hensigt at undersøge og give et øjebliksbillede af de særlige forhold, der har givet anledning til det uanmeldte besøg.

Tilsynsrapport og anbefalinger

På baggrund af alle typer af tilsynsbesøg udarbejdes et kort tilsynsnotat, hvori der vil være en vurdering af, om dagtilbuddets kvalitet er "tilfredsstillende" eller "mindre tilfredsstillende". Hvis tilbuddet vurderes til at udvise en mindre tilfredsstillende kvalitet, igangsættes et skærpet tilsynsforløb (se nedenfor).

Tilsynsrapporten indeholder fagligt forankrede anbefalinger, der kan sikre og eller øge kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Anbefalingerne kan desuden anvendes til at pege efterfølgende tilsynsdialog i retning af en pædagogisk udviklingsamtale. Endelig er anbefalingerne afsæt for opfølgning ved kommende tilsyn.

Ledelsen af i de enkelte dagtilbud er ansvarlig for, at det til enhver tid gældende tilsynsnotat er offentliggjort på institutionens hjemmeside.

Skærpet tilsyn og udarbejdelse af handleplan

Ved bekymring i et anmeldt eller et uanmeldt tilsyn iværksættes et såkaldt "skærpet tilsyn". Det skærpede tilsyn rummer normalvis et eller flere (ekstra) uanmeldte tilsynsbesøg. Der udarbejdes en handleplan for den eller de bekymringer, der har udløst det skærpede tilsyn.

Udarbejdelsen af handleplanen bygger altid på et samarbejde, hvor leder og tilsynskonsulenten undersøger de særlige forhold og sammen finder relevante løsningsmuligheder. Målet med det skærpede tilsyn er også at skabe og styrke udvikling og kvalitet. Skærpede tilsyn medfører altid opfølgning ved chefen for Opvækst og Læring.

Rammer for anmeldt tilsyn

Tilsynsramme for kommunale daginstitutioner

Der gennemføres et besøg af en tilsynskonsulent, som foretager deltagerobservation i den daglige praksis. Hvis daginstitutionen har flere matrikler, besøger tilsynskonsulenten dem alle efter tur på forskellige dage. Efter endt observation gennemføres en tilsynsdialog efter en fast spørgeramme (for hver matrikel), herunder med opfølgning på observationer.

Tidsramme: 1,5 time til observation og 1 time til dialog. Dialogen sker i mødeform med institutionens leder, den relevante daglige leder/teamleder, en medarbejderrepræsentant samt tilsynskonsulenten.

Efter tilsynsbesøg er gennemført på alle daginstitutionens matrikler afholdes der kvalitetssamtale, hvor det samlede ledelsesteam og chefen for Opvækst og Læring samt tilsynskonsulenten deltager. Kvalitetssamtalen samler op på såvel de(t) gennemførte tilsynsbesøg (i de år, hvor de foretages) samt hovedpunkter fra en række andre datakilder (se nedenfor).

Tilsynsramme for selvejende daginstitutioner

Der gennemføres et besøg af en tilsynskonsulent, som foretager deltagerobservation i den daglige praksis. Efter endt observation gennemføres en tilsynsdialog efter en fast spørgeramme, herunder med opfølgning på observationer.

Tidsramme: 1,5 time til observation og 1 time til dialog. Dialogen sker i mødeform med institutionens leder og bestyrelsesformand, en medarbejderrepræsentant samt tilsynskonsulenten.

Når der er gennemført tilsynsbesøg i alle selvejende institutioner, afholdes der fælles kvalitetssamtale mellem institutionslederne og chefen for Opvækst og Læring. I kvalitetssamtalen deltager også en tilsynskonsulent.

Tilsynsramme for den kommunale dagpleje

Der foretages tilsynsbesøg klyngevis, og der foretages deltagerobservation i legestueregi med efterfølgende tilsynsdialog. Dialogen sker via fast spørgeramme og med opfølgning på observationer.

Tidsramme: 1,5 time til observation og 1 time til dialog. Dialogen sker i mødeform, hvor dagplejelederen, den relevante teamleder, en medarbejderrepræsentant samt tilsynskonsulenten deltager.

Når der er gennemført tilsynsbesøg i alle dagplejeområder, afholdes der kvalitetssamtale, hvor det samlede ledelsesteam, chefen for Opvækst og Læring samt tilsynskonsulenten deltager.

Tilsynsramme for private daginstitutioner

Der gennemføres et besøg af en tilsynskonsulent, som foretager deltagerobservation i den daglige praksis. Efter endt observation gennemføres en tilsynsdialog efter fast spørgeramme, herunder med opfølgning på observationer.

Tidsramme: 1,5 time til observation og 1 time til dialog. Dialogen sker i mødeform med institutionens leder og bestyrelsesformand, en medarbejderrepræsentant samt tilsynskonsulenten.

Der følges op på tilsynet med de private institutioner på et fast punkt på de halvårslige samarbejds møder mellem de private dagtilbudsledere og chefen for Opvækst og Læring. Tilsynskonsulenterne deltager på disse møder.

Tilsynsramme for private pasningsordninger

Der gennemføres et hjemmebesøg af en tilsynskonsulent, som foretager deltagerobservation i den daglige praksis. Efter endt observation gennemføres en tilsynsdialog efter en fast spørgeramme, herunder med opfølgning på observationer. Da besøget sker i den enkelte pasningsordning, planlægges det med hensyntagen til børnegruppens rytme og behov.

Tidsramme: 1 times observation og en halv times dialog.

Der følges op på tilsynet med de private pasningsordninger på et årligt samarbejds møde mellem alle private passere, forvaltningens dagtilbudskonsulenter og chefen for Opvækst og Læring.

Generel forberedelse af tilsynsbesøg

Inden tilsynsbesøget sætter tilsynskonsulenten sig ind i dagtilbuddets pædagogiske læreplan og indhenter generel viden om det specifikke dagtilbud følgende steder:

	Hvad konkret	Formål
Samarbejdspart 1	De forebyggende teams samt øvrige konsulenter i Forebyggelse og Sundhed	Viden om arbejdet med særlige indsatser
Samarbejdspart 2	Sundhedsplejen (for dagpleje/integrerede institutioner/PPO) og dagplejen/PPO (for børnehaver)	Viden om sammenhæng i barnet liv
Samarbejdspart 3	Skoler (for børnehaver og integrerede institutioner)	Viden om sammenhæng mellem børnehaver og skole
Datakilder	Gennemgang af de datakilder, der på forhånd er aftalt som særligt fokus	Feedback og dialog om kvalitet

Observation

Tilsynet indbefatter en kvalitativ datakilde i form af deltagerobservation. Her følges de daglige aktiviteter og rutiner. Udgangspunktet for deltagerobservationen er at kigge efter, om beskrivelserne i den pædagogiske læreplan er omsat til og kan ses tydeligt i den konkrete praksis. Deltagelsesobservationen rummer desuden forskellige former for uformelle og spontane børneinterviews og korte drøftelser med medarbejdere.

Målet er at give tilsynskonsulenten mulighed for at danne sig en detaljeret forståelse af børn og personales adfærd, forestillinger, stemninger og motivationer. Denne forståelse er afsæt for den efterfølgende tilsynsdialog, idet tilsynskonsulenten har et kvalitativt øjebliksbillede af dagtilbuddets hverdag.

Ramme for tilsynsdialogen

Som beskrevet gennemføres der efter endt deltagelsesobservation en tilsynsdialog efter en fast spørgeramme, med gennemgang af følgende elementer:

1. Datakilder (se nedenfor)
2. Blikket fra samarbejdspartnere (beskrevet ovenfor)
3. Henvendelser og opmærksomheder (fx forældrehenvendelser, sager, øvrige opmærksomheder)
4. Intern kompetenceudvikling
5. Opmærksomheder fra deltagerobservation (fagligt operationelt niveau)

Datakilder

Tilsyn i kommunale og selvejende dagtilbud tager foruden de anmeldte tilsynsbesøg udgangspunkt i otte datakilder. Datakilderne indsamles løbende over et år og er et fast punkt på dagtilbudsledermøderne. Afhængigt af datakilde arbejdes der procesorienteret med vurdering, fælles refleksion og omsætning af data til viden og opmærksomhedspunkter.

Målet er at have et fælles fokus og et fælles sprog for formidling af indikatorer om kvalitet til fagpersonale, ledelse og forældrebestyrelse. Ligeledes er det målet, at arbejdet med datakilderne styrker den løbende opmærksomhed på kvalitetsudvikling på det samlede børneområde.

Datakilder for private institutioner og private pasningsordninger, vil i så vidt mulig omfang følge den kommunale. Datakilderne drøftes på de tidligere beskrevne dialogmøder.

	Hvad konkret	Formål
Datakilde 1	Personaleomsætning	At se på stabilitet og oplevelsen af kontinuitet i et børne- og forældreperspektiv
Datakilde 2	Trivselsundersøgelse	At undersøge hvorvidt medarbejderne trives
Datakilde 3	Seneste tilsynsrapport	At sikre kontinuitet i kvalitetsarbejdet
Datakilde 4	Peer feedback på den pædagogisk læreplan	At vurdere om den pædagogiske og organisatoriske praksis har realiseret det pædagogiske grundlag samt de 12 mål for sammenhæng mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse samt indholdet i de seks læreplanstemaer
Datakilde 5	Sprogvurderinger	At vurdere kvaliteten af dagtilbuddets sprogstimulerende læringsmiljøer
Datakilde 6	Lokal kvalitets-survey	At beskrive den oplevede kvalitet hos forældre At ledere og medarbejdere selvevaluerer kvaliteten af det pædagogiske arbejde med de pædagogiske læreplaner
Datakilde 7	National tilfredsheds-survey	At beskrive forældretilfredshed
Datakilde 8	Børnemiljøet i børneperspektiv	At beskrive den oplevede kvalitet i et børneperspektiv

Særligt om børn og forældres perspektiver i tilsynet

Inddragelse af tydelige børnestemmer og forældreperspektivet er et væsentligt afsæt for tilsynsdialogen og kvalitetssamtalen. Hvad mener børnene selv om deres dagtilbud, og hvilken oplevelse har forældrenes af tilbuddets kvalitet? Målet med inddragelsen er at nuancere tilsynsdialogen ud fra et deltagelsesperspektiv.

Børneperspektivet på det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (datakilde 8) indhentes på forskellig vis, da der tages højde for børnegruppens alder. Børnehavebørn inddrages via interview i en fast spørgeramme, mens der arbejdes med en kvalitativ vurdering foretaget af personalet for de mindste børn.

Der arbejdes ligeledes med et blik på den oplevede kvalitet i forældreperspektiv. Dette sker via tre kilder:

1. Årlig lokal spørgeskemaundersøgelse til alle forældre i dagtilbud. Undersøgelsen afdækker, hvordan forældrene vurderer et eller flere udvalgte aspekter af kvaliteten i deres barns dagtilbud.
2. Årlig national spørgeskemaundersøgelse. I tillæg til den lokale undersøgelse inddrages den nationale brugertilfredshedsundersøgelse, som gør det muligt at sammenligne svar på tværs af kommuner, men som kommunen omvendt ikke har indflydelse på formuleringen af.
3. Inddragelse af forældrebestyrelsen. Inden kvalitetssamtalen drøfter bestyrelsen deres oplevelse af inddragelse som bestyrelse og deres oplevelse af dagtilbuddet. Drøftelsen sker ud fra et fast koncept/proces.

Uvildighed i tilsynet

Kommunen skal ifølge loven forholde sig til uvildigheden i tilsynet. Som udgangspunkt arbejder Faaborg-Midtfyn Kommune ud fra 4 principper, der på forskellige måder understøtter uvildigheden i tilsynet:

1. To tilsynskonsulenter. I det tilsynene fordeles mellem to konsulenter, sker der rotation i arbejdet med hhv. tilsyn og løbende sparring, og der sikres nye øjne på institutionen. Det sikres således, at den konsulent, der har gennemført et tilsyn, ikke efterfølgende skal følge op på eventuelle anbefalinger eller handleplaner. Der er desuden mulighed for at gennemføre et ekstra tilsyn for at sikre en 'second opinion' ved tvivl/usikkerhed om vurderingen af kvaliteten.
2. Årligt fokusemne. Ved at arbejde struktureret og med gennemsigtighed i de temaer, som tilsynet tager op, sikres det, at dagtilbuddene ikke bliver vurderet på forskelle vilkår og/eller ud fra de temaer, som deltagerne i tilsynet måtte have mest interesse for.
3. Kollega-feedback på pædagogiske læreplaner. Ved at lade lederne give feedback til hinanden efter et tilfældighedsprincip sikres et fagligt perspektiv fra en udenforstående part. Der arbejdes samtidig med rotation, så den samme leder ikke giver feedback til den samme mere end én gang – og så man ikke giver feedback til den samme leder, som man selv får feedback fra.
4. Partnerskab med andre kommuner. Som en del af en stikprøve gennemføres et antal tilsyn af en konsulent fra en anden kommune – og omvendt foretager Faaborg-Midtfyn Kommunes konsulent et tilsvarende antal tilsyn i den anden kommune. Dette giver et unikt, fagligt udefrakommende perspektiv, som vil sætte lys på kommunens evne til at identificere de udfordringer og muligheder, der vil være i dagtilbuddene.

Offentliggørelse af kommunal tilsynsmodel og tilsynsrapporter

Kommunens tilsynsmodel – dette dokument – offentliggøres på kommunens hjemmeside. Seneste tilsynsrapport for det enkelte dagtilbud skal desuden være tilgængelig på dagtilbuddets hjemmeside senest 14 dage efter, den er modtaget.

Evaluering og opfølgning af tilsynsramme og koncept

Efter den første tilsynsrunde gennemføres en evaluering af tilsynsramme og koncept med den samlede ledergruppe. Målet er at justere og kvalitetssikre form og indhold, så de tre overordnede pejlemærker for tilsynet tilgodeses.

Opvækst og Læringsudvalget

Opvækst og Læringsudvalget godkender rammen for tilsynet.

Desuden orienteres udvalget løbende vedrørende:

- Det årlige tema og fokusområde inden tilsynsrundens opstart.
- Hovedresultater efter endt tilsynsrunde.
- Opstart af skærpede tilsyn.